

Huvudman

Malmö kommun
malmostad@malmo.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Neptuniskolan i Malmö kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Malmö kommun en anmärkning avseende brister rörande studiehandledning på modersmålet och regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen. Malmö kommun ska senast den **2022-11-01** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen. Redovisningen ska innehålla ett yttrande om vidtagna åtgärder.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och anmälan till rektorn samt utredning om särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram. Skolinspektionen avslutar vidare ärendet i de delar det avser beslut om ordningsregler, arbetet med disciplinära och andra särskilda åtgärder samt arbetet mot kränkande behandling. Ärendet avslutas också avseende arbetet med frånvarohantering.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2022 inlett en tillsyn av Neptuniskolan i Malmö kommun. I tillsynen har

Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Neptuniskolan följer gällande bestämmelser avseende extra anpassningar och särskilt stöd, arbetet med att skapa trygghet och studiero, åtgärder mot kränkande behandling samt frånvarohantering.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektions- och verksamhetsbesök den 20 och 21 april 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram och planen mot kränkande behandling. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Skälen för beslut om anmärkning

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervjuer med lärare och elevhälsans representanter framkommer att det finns studiehandledning på modersmålet för flera elever på skolan som behöver det. Dock framkommer det i intervju med rektorn att det saknas studiehandledning på modersmålet för en elev i indonesiska. Av kompletterande information från rektorn framgår att skolan ansökt om tillgång till studiehandledning i indonesiska för eleven hos huvudmannen, men att huvudmannen inte kunnat tillgodose detta. Huvudmannen uppger i komplettering till Skolinspektionen att den studiehandledare som fanns i indonesiska vid läsårets start 2021 avslutade sin tjänst i januari 2022. Därefter har huvudmannen annonserat efter en ny lärare i indonesiska men tjänsten har ännu inte kunnat tillsättas eftersom söktrycket varit lågt. Huvudmannen uppger vidare att det nu pågår en planering för en förnyad rekryteringsprocess, men att huvudmannen inte har genomfört några ytterligare insatser för att försöka tillgodose behovet av studiehandledning i indonesiska på den aktuella skolenheten.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 4§ skolförordningen framgår att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev som ska erbjudas modersmålsundervisning som före sin ankomst till Sverige har undervisats på annat språk än modersmålet får ges studiehandledning på det språket i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. Studiehandledning enligt första eller andra stycket får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Malmö kommun inte uppfyller författningarnas krav avseende studiehandledning på modersmålet. Intervju och dokumentation visar att det finns en elev på skolenheten som har behov av studiehandledning på indonesiska men som inte får det.

Arbetet för att skapa trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare och elevhälsans personal uppger att de regler som finns på skolan är gemensamma ordningsregler som eleverna, tillsammans med skolans personal, har tagit fram i klassråd och elevråd. Några elever säger att deras lärare inte pratar så mycket om ordningsregler medan andra uppger att deras lärare gör det oftare. Intervju med rektorn bekräftar att det finns övergripande ordningsregler på skolnivå som gäller samtliga elever och att skolan arbetat för en samsyn kring dessa. Det framgår däremot av intervjun med rektorn att det inte finns ett systematiskt arbete för att ta fram regler på gruppnivå där lärare tillsammans med eleverna utvecklar regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen. Rektorn uppger förvisso att de i början av årskurs sju lät eleverna tillsammans med externa aktörer arbeta med exempelvis hur man ska vara en bra kompis och att man ska respektera alla, men att de inte fastställt några ytterligare regler för den gruppen elever. Elever i samtliga intervjuer säger att de upplever bristande studiero flera gånger i veckan och att det är beroende av vilket ämne det är och vilken lärare de har. De säger också att flera lärare säger till de elever som stör men att alla lärare inte har regler för arbetet i klassrummet.

Rättslig reglering

Av läroplan för grundskolan (Lgr 11, 2.1 Normer och värden), framgår att läraren tillsammans med eleverna ska utveckla regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att skapa studiero. Utredningen visar att flertalet intervjuade elevgrupper upplever bristande studiero i undervisningen samt att alla lärare inte utvecklar regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen tillsammans med eleverna. Med anledning av elevernas uppgifter om att de ofta upplever bristande studiero i undervisningen och att det är beroende av lärare och ämne, vill Skolinspektionen understryka vikten av att lärare tillsammans med elever pratar om regler för samvaron i gruppen med särskilt fokus på vad som är studiero i klassrummet.

Motivering till anmärkning som ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Malmö kommuns verksamhet vid Neptuniskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller Neptuniskolans arbete med att erbjuda samtliga elever som behöver det studiehandledning på modersmålet och att utforma regler för arbete och samvaro i den egna gruppen. Av utredningen framgår att studiehandledning på modersmålet inte ges till alla elever som är i behov av det men att huvudmannen gör vissa ansträngningar för att rekrytera studiehandledare i det språk som saknas. Vidare framgår av utredningen det finns ordningsregler på Neptuniskolan, men att det saknas ett systematiskt arbete för att ta fram regler på gruppnivå där lärare tillsammans med eleverna utvecklar regler för arbetet och samvaron i den egna gruppen. Vid en samlad bedömning finner Skolinspektionen att bristerna bör ses som mindre allvarliga och tilldelar därför Malmö kommun en anmärkning i dessa avseenden.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och anmälan till rektorn

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektorn, lärare och elevhälsans personal samt inkommen dokumentation framgår att skolan erbjuder de elever, som befaras inte nå kunskapskraven, stöd i form av extra anpassningar i undervisningen. I intervju med skolans personal framkommer också att de lärare som befarar att elever inte kommer att nå kunskapskraven trots extra anpassningar anmäler detta till rektorn.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av nationellt kartläggningsmaterial eller nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev

eller elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Enligt 3 kap. 7 § skollagen ska den förskollärare eller lärare som befarar att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, anmäla detta till rektorn.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av särskilt stöd och beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn, lärare och intervjuad personal inom elevhälsan uppger att rektorn ser till att det alltid startas en utredning efter det att elevens behov av särskilt stöd anmälts. Det framgår vidare av intervjuer att rektorn även ser till att det startas en sådan utredning om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation och att elevhälsan deltar i utredningsarbetet vid behov. I intervjuer med skolans personal och dokumentstudier framkommer att rektorn fattar beslut om när ett åtgärdsprogram ska utarbetas samt att vårdnadshavare ges tillfälle att yttra sig och får information om hur beslutet kan överklagas. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framkommer hur elevens behov av särskilt stöd ska tillgodoses och när uppföljning och utvärdering ska ske samt vilka som deltar i denna.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att rektorn, efter anmälan, ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och vid behov samråda med elevhälsan. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att rektorn ska fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller att åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Vidare ska det av åtgärdsprogrammet framgå behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses, liksom när åtgärderna ska följas upp, utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Enligt 29 kap. 10 § skollagen och 33 § förvaltningslagen ska eleven och elevens vårdnadshavare underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går att överklaga beslutet till Skolväsendets överklagandenämnd.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om ordningsregler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn, lärare och intervjuad personal inom elevhälsan samt elever uppger att det finns ordningsregler på skolan som rektorn beslutat om. Av insänd dokumentation framgår att det finns rutiner för att ta fram gemensamma ordningsregler på skolan och i intervjuer med elever och lärare framkommer att eleverna deltagit i arbetet med att ta fram dem, i diskussioner på mentorstid och i elevrådet. Eleverna säger vidare att de, när de följt upp ordningsreglerna, kunnat påverka och ändra dem vid behov.

Rättslig reglering

Av 5 kap 3 § skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska ordningsregler finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Disciplinära åtgärder och andra särskilda åtgärder

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn uppger i intervju att hen startar en utredning kring de elever som upprepat stör ordningen eller uppträder olämpligt på skolan. Rektorn uppger vidare att detta görs i samråd med elevens vårdnadshavare och att de sett på orsakerna till beteendet. Det framgår också av intervjun att rektorn, i de fall eleven haft behov av särskilt stöd, har sett till att elevens behov utreds. Rektorn uppger också att skolan använder sig av olika åtgärder för att få eleven att ändra sitt beteende, exempelvis samtal och varning. Även åtgärder såsom förflyttning av en elev till en annan skolenhet har använts för att komma tillrätta med det störande beteendet.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträder olämpligt ska rektorn se till att det startas en utredning av orsakerna till detta. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Enligt 5 kap. 9-10 §§ skollagen ska rektorn med utgångspunkt i vad som framkommit i utredningen av eleven som stört ordningen, uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarlig förseelse, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Om förutsättningar för en utredning av särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Enligt de förutsättningar som anges i 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid en annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål. En åtgärd enligt första eller andra stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare, intervjuade representanter från elevhälsan och rektorn framgår att skolan har en plan mot kränkande behandling som uppdateras årligen. I insänd dokumentation framgår vidare hur föregående års planerade åtgärder genomförts, analyserats och lett till nya åtgärder. Dokumentationen visar att eleverna får möjlighet att ta del av och diskutera planen mot kränkande behandling i början av läsåret och i elevrådet. Eleverna säger i intervju att de vet vad de ska göra om de upplever att de själva eller någon annan blir utsatt för kränkande behandling, exempelvis att de ska prata med skolans personal eller göra en anmälan. Vidare uppger lärare i intervju att de känner till rutinerna för anmälan om kränkande behandling och när en anmälan ska göras till rektorn samt att rutinerna fungerar. En av lärargrupperna upplever att de har samsyn om vad som är en kränkning medan elevhälsan och rektorn uppger att det inte fullt ut finns samsyn i personalgruppen och att det är ett utvecklingsområde. I intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framkommer vidare att skolan startar en utredning så fort en anmälan om kränkande behandling kommer till skolans kännedom och att rektorn rapporterar anmälningarna vidare till huvudmannen. Slutligen framkommer i intervju med rektorn att skolans personal gör en anmälan till socialtjänsten vid behov.

Rättslig reglering

Av 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Det framgår vidare av 6 kap. 8 § skollagen att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande årsplan. Enligt 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling ska planen följas upp och ses över under medverkan av elever vid skolan. Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Enligt 29 kap. 13 § skollagen och 14 kap 1 § socialtjänstlagen ska skolpersonal anmäla till socialtjänsten om de får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 2011, 2.1) ska alla som arbetar i skolan aktivt ska motverka diskriminering och kränkandebehandling av individer eller grupper.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framgår inte att Neptuniskolan har brutit mot bestämmelserna när det gäller åtgärder mot kränkande behandling. Ärendet kan därför avslutas i dessa delar. Skolinspektionen vill dock understryka vikten av att rektor försäkrar sig om att all personal vet vad en kränkning är och när anmälan ska göras, samt att rektor fortsätter det planerade arbetet med detta på skolan.

Frånvarohantering

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och intervju med lärare, representanter från elevhälsan samt rektorn framgår att skolan arbetar med elevfrånvaro utifrån grundskoleförvaltningens frånvarorutin och att ogiltig elevfrånvaro rapporteras till vårdnadshavare samma dag. Vidare berättar skolans personal att de arbetar med elevfrånvaro enligt en åtgärdstrappa, där olika kompetenser träder in efterhand om elevens frånvaro ökar och att rektorn vid behov initierar en utredning om orsaken till frånvaro.

Rättslig reglering

Om det framkommer att en elev har ogiltig frånvaro ska skolan informera elevens vårdnadshavare samma dag och om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn se till att det startas en utredning för att utreda frånvaron om det inte är obehövt (7 kap. 17 och 19a §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

X Cecilia Kjellman

Enhetschef

Signerat av: Cecilia Kjellman

X Charlotte Lindmanner Sultan

Föredragande

Signerat av: Charlotte Lindmanner Sultan

I handläggningen av ärendet har även utredarna Christina Aro Östgren, Johanna Tinghammar Bruck och Maria Nyman medverkat.